

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na pom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Hrvatska

se bliža novemu času in po vsem novemu položju. Pod naslovom „čas je blizu“ prinaša „Obzor“ članek, v katerem objavlja: „Ta teden bode odločen za bodoči odnošaj med dvema kraljevinama, kateri sta često skupaj borili se proti Nemcem, Tatarom in Turčinom . . . Po novem odnošaji bode kraljevina dobila kar najbrž mogoče novo vlado.“ In časopis ogerske vladne stranke „Pesti Naplo“ piše: „hrvatska nagodba se bode kmalu ustanovila.“ Ob enem se iz Pešte javlja, da je vprašanje o razvojničenju vojne krajine končno rešeno, da bode torej cela vojna granica kmalu pod civilno upravo in zastopana na zagrebškem saboru.

To sta dva velevažna dogodjaja. Zmerno narodna stranka, ki bode po dolgem boji vsled velikih kompromisov vendar na vlado prišla, naredila bode red v razburjeni, v mnogem obziru zanemarjeni deželi naših južnih bratov. Namestu sebičnikov, ki so dozdale krmilo na Hrvatskem v roki imeli in vsako zdravo napredovanje narodovo zavirali, pride poštena vlada mož, ki imajo srce za narod in bodo ne samo celo upravo zboljšali, nego i korupciji jezove postavili, ki je dozdale žugala, zemljo proplaviti.

Kakor nas ta nova nagodba iz baš omenjenih uzrokov veseli, tako ne moremo verovati, da bi bila politična borba na Hrvatskem s temi pridobitvami končana. Pač bodo magjaroni s časom izginili, ali se stopili z narodno vladno stranko. A naredila se bode po vsej priliki nova opozicija v tako imenovani Makančevi stranki, ki je proti vsaki nagodbi z Magjari, za samostalnost Hrvatske od Magjarov in za zvezo z dru-

gimi Jugoslovani v monarhiji. Ta stranka je zdaj še mala, a ker je njen program naraven, slovansk, zato se more množiti in bode na Hrvatskem isti nalog in isto položje zavzela, kakor ga ima levica v ogerskem državnem zboru. Glavni narastaj jej bode dohajal iz razvojničene granice.

Ravno tako ima razvojničenje granice dve strani: dobro in slabo. Dobro je, da se vzeme graničarom vojno breme, ki so neopravičeno nositi imeli, in da se postavijo v one pravice, katere imajo drugi državljani. Dalje je združenje hrvatsko-srbske granice z materjo-zemljo, Hrvatsko in Slavonijo velik dobiček za ves narod, posebno za narodno stranko na saboru, ki bode tako močnejša postala. — Ali resnica je vendar tudi, kar nam je lani star hrvatski rodoljub rekel: „dozdaj je imel naš narod orožje v roci, s katerim se je proti Magjarom l. 1848 branil, odslej orožja ne bo več imel in bogve, kako bode, ko bi utegnilo še eno leto 1848 priti.“

Polaganje temeljnega kamena za „narodni dom“ v Novem mestu.

(Dalje in konec.)

Po dovršeni slovesnosti na gradišču bil je ob eni popoldne skupni obed, katerega je udleževalo se razen mnogo domačih še več družih kranjskih in štajerskih domoljubov, kakor tudi grof Vranicani iz Hrvatske. Med kosilom je mnogo govornikov z raznih strani osvitljalo „narodnega doma“ važnost in pomen za narodne stvari prospeh, in vršile so se pogosto naprivane zdravice vsem zdanjim in še pričakovanim podpornikom tega narodnega podvzetja. Vmes je čitalnični

predsednik prebiral telegrame, ki so prihajali iz Ljubljane, Gorice, Solkana in od družih krajev in rodoljubov slovenskih.

Po poludne ob šestih je mnogo število rodoljubnega in radostnega občinstva zbralo se zunaj mesta na prostem, mičnem, z narodnimi zastavami zalo okinčanem zelišču g. dr. Rozine. Radostna zadovoljnost, kakoršna je vsakemu igrala na obrazu in v srci, je učinila, da je tukajšni shod kmalu spremenil se v pravo ljudsko veselico pod milim nebom. Gimnazijski dijaki so lepo in navdušeno popevali narodne; mestnih godcev vabeče sviranje je siloma vleklo na poskok. In mladenič je svojo zalo družico prijel za nežno rečico in par za parom je veselo zazibaval se po trati zeleni. Vmes so odlični slovenski govorniki, kakoršnih poslušati imajo Novomeščani žalibog le premalokrat priliko, pričujočim z iskrenimi besedami srca pogrevali za čutstva slovanska.

O somraku je društvo spremljano z godbo skupaj vrnilo se v mesto, kjer je potem o polunoči skončala se slovesnost na največjo zadovoljstvo vsem udeležiteljem.

Po vsem tem lehko priznamo, da ta vesela in lepa slovesnost bode imela znamenite dobre nasledke gledé narodnega zavedanja v vseh krogih novomeških.

V Novem mestu namreč uradništvo reprezentuje najvišje osebstvo, katero se do malega poslužuje le nemškega jezika. To razlaga, da neki naših meščanov vedno še misli, da edina je nemščina, ki človeka kaj bolj povzdiguje nad navadne, plebejske ljudi in k češčenju vrednosti.

Dalje bode pač tudi še kak tak meščan, ki je dozdale še odtegoval se od podpiranja tega narodnega podvzetja in ki že ima ali

Listek.

Plašč.

Obraz iz uradniškega življenja v Petrogradu.

(Ruski spisal Nik. Vas. Gogol; poslovenil L. Gorenjec-Podgoričan.)

(Dalje.)

Vse to: ropot, razgovor in gromada ljudij, vse to je nekako čudovito zdelo se Akakiju Akakjeviču. Sam nij znal, kaj bi bil učinil, kam del roci, kam stopil, kam prenesel svoje telo; naposled sede k igralcem: gledal je v karte, pogledal kmalu temu, kmalu temu v obraz, po nekolikem času pa je začel zévati, ker je dolgčas bilo mu, zato ker je uže davno bila minola ura, o katerej je po svojej navadi hodeval spat. Rad bi se bil uže poslovil od tajnika, pa mu nijso dali iti: dejali so, da mora neogibno novemu plašču na čast izpiti stekleničico šampanjca. Uro kasnejši je bila večerja, to je: vinegret,

mrzla teletina, paštete, kolački in šampanjec. Akakij Akakjevič je moral izpiti dve stekleničici šampanjca, po katerem zaužitju je čutil, da je veselejše v sobi, vendar pa nikakor nij mogel zabiti, da je uže polunoči, torej uže davno čas iti domov. Da ga ne bi gospodar zadrževal, tiho je šel iz sobe, v vstopnici poiskal plašč, ali užalilo se mu je, ko ga je bil zagledal, da leži na tleh; stepel ga je, brsnil z njega vsako najmanjšo smet, del na-se in odšel je po stopnicah na ulico. Na ulici je bilo še zmirom svitlo; odprtih je bilo še nekoliko tistih majhnih prodalnic, po katerih se mudé služabni in drugi ljudje. Akakij Akakjevič je veselega duha korakal domov; brzo je pred njim zmanjkavalo tistih pustih ulic, ki ni po dnevi nijso bile vesele, tem menj po noči. Svetilnice so malo kdé svetile: kazno, da je premalo olja bilo po njih; začeli so se leseni domovi, plotje; nikdér nij bilo ni žive duše, le sneg je lesketal po ulicah in žalostno so črnele niske koč

se zaprtimi okni. Približal se je tistemu prostoru, kder je na mestu ulice začel se neskončen trg, kateremu so na nasprotni strani bile jedva vidljive hiše: vse je bilo podobno strašnej pušči.

V daljavi, Bog zná: kdé, gorel je ognjiček v nekovej kočici, ki se je zdela, da je na kraji sveta. Akakija Akakjeviča veselost se je znatno in nenadno skrčila; stopil je na trg nekako bojezljivo, da sam nij znal, zakaj: prav tako, kakor bi bilo srce slutilo nekaj slabega. Ozrl se je nazaj in na vsako stran: bogme, kakor morje, tako je bilo okrog njega. „Ne, boljše je, da ne gledam,“ — menil je in dalje šel mežeč, a ko je odprl oči, da bi videl, ali je uže blizu ali ne konec trga, zagleda, da mu skoro prav pred nosom stojita nekova brkasta človeka, ali kedo sta bila, tega nij mogel poznati. Stenilo se mu je pred očmi in utripalo mu je srce. „A, saj to je moj plašč,“ — zagrmel je eden njih in zgrabil ga za ovratnik. Aka-

pa še upa imeti kako zalo hčerko, ki bode gotovo tudi rada v krasnem „narodnem domu“ iskala duševnega, zabavnega užitka — pristopil na našo stran. Naj pri tej priliki tudi še enkrat potrskamo na obilo radodarnost vseh rodoljubov, kateri se dozdej niso še oglasil!

Končaje si ne morem kaj, da ne bi omenil naših nasprotnikov, recimo nemškutarjev ponašanja vpričo opisane slovesnosti. Najhujši so surovo psovali in še psujejo naš ta napredek, in vse, kar se tiče njega. Zmernejši so že več dni vsi poparjeni pohajali po ulicah, pa kolikor mogoče na daleč ogibali se zagrajenega prostora. Na slovesnosti dan pa so eni bežali iz mesta, eni kukavo kukali izza oglov, in eni skrili in trdo zaprli se v svoja stanovanja, kjer so kakor Ahil za ladjami, hudo jezo kuhali. Malo skrivnih narodnih uradnikov pa se nij upalo pokazati k slovesnosti, ker se jim je bati, da bi potem (kot narodni zatoženi) ne avanzirali!*) Tako, glejte, je v Avstriji, da uradnik, ki živi med slovenskim narodom in gotovo tudi z njegovimi krajcarji plačevan, si niti ne upa pokazati svojega sočutja za podvzetja, katera si narod gradi za svoj napredek in blagor! In pač se le varamo, ako pričakujemo, da pride v tem obziru kaj boljšega! Ali upajmo! Saj gotovo že bliža se dan — veliki dan Slovanstva!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. junija.

Prepir med *staro- in mladonenci* se ne da poravnati. Mladi hodijo svoj pot in postavljajo svoje kandidate, kateri imajo zlasti v dunajskih predmestjih dosti upanja da zmagajo. V tem pa ministerstvo pridno liste konfiskuje. V Pragi sta bila „Politik“ in „Narodni listy“ zaplenjena, sam bog ve, to kolikrat pod sedanjim ministerstvom. Pa celo graško „Tagespost“ je osoda konfiskacije zadela. Predrznila se je, ministra Stremajer-ja grajati, da nij dovolj liberalen, ker je bil postopal proti Bobies-u. „T.“ je terjala, naj bi Stremajer-jevi volilec svojemu

*) Kakor smo izvedeli, je bilo dvema uradnikoma po višjem povelji naročeno, zjutraj okolo zagradišča in popoldne okolo zunajmestnega veselja paziti po kakšnem grešniku, ki bi bil zašel med slovenske radovoljce.

kij Akakjevič je uže hotel vskrikniti: „Stražnik!“ — ali tovariš mu je na ustna pritisnil pest, veliko, kakor uradniška glava, in zagrozil se je: „Le krikni!“ Akakij Akakjevič je čutil samo to, da sta plašč strgala z njega in da je eden s kolenom brcnil ga, vsled česar je zvrnil se v sneg in nij več čutil ničesar. Po nekolikih minutah se je izpametil, vskotehal je na nogi, ali nikogar več nij bilo. Čutil je, da je mrzlo vneji in da nema plašča: jel je kričati, ali glas, kakor se je zdélo, nij mogel segniti trgu do kraja. Kričal je véрно v obupnosti, jel bežati čez trg — neutegoma k stražnici, pri katerej je stal budočnik in podprt na svojo helebardo nekako izvedavo gledal, kakov vrag to beži k njemu in kriči. Akakij Akakjevič pribeži predenj in z dihtivim glasom zopet jame kričati, zakaj spi in niso na mari mu ljudje, da ne vidi, kako odirajo človeka. Budočnik se je odrézal, da nij videl nikogar, da je le videl, kako sta ga sredi trga vstavila neka človeka, pa je menil, ka sta njegova znanca;

poslanecu nezaupnico dalo. To je graško policijo uplašilo in pograbila je dotični list.

Ogerski državni zbor je sprejel postavbo, s katero vojniška granica v civilno upravo preide. Poslanec Kazmas je sicer stavil predlog, naj se razprava o teh načrtih odloži tako dolgo, da bode vojniška granica v zbornici po svojih poslancih zastopana; pa ta predlog je bil zavržen. Pri debati je srbski poslanec Miletič ostro grajal vlado zaradi silnega pritiskanja na srbsko narodnost. Minister je odgovarjal tako, kakor smo pri enacih priložnostih slišali odgovarjati naše vladne zastopnike, da se namreč Srbom nobena krivica ne godi in da le oni fanatično proti ogerski narodnosti postopajo.

Vnanje države.

Ruski car Aleksander je prišel na svojem potovanju 11. t. m. v Ems, kder se je sešel s perzijskim šahom. Ker je carinja ruska v Rimu za mrzlico zbolela, pravijo, da pojde car tudi v Italijo. „Ruski Invalid“ poroča iz Kive, da sta se kazalinski in taškendski oddelek zedinila že 24. aprila pri Chalandu. 27. aprila so imeli Rusi majhen boj s Kivani, v katerem so bili poslednji tepeni. V Urgi se bode združil z njima polkovnik Somakin, z oddelkom iz Mangišlaka. Polkovnik Markozov, ki je bil že blizu meje prave Kive, se je moral vsled silne vročine v brezvodni stepi s svojim oddelkom vrniti v Krasnovodsk, kamor je dospel 28. maja. Vojaki njegovi so morali silne težave prestati, a vendar so se dobro držali. Poročevalec posebno hvali prijateljske razmere med prostaki in oficirji, ker so peš hodili, da so zamogli slabejši vojaki rabiti njihove konje.

V **francoski** narodni skupščini je v torek poslanec Leperè interpeliral vlado, zakaj da je zatrla list „Le Corsaire“, ter dokazoval, da je list po postavi imel pravico, nabirati doneske za pošiljanje delavcev k dunajski svetovni razstavi. Minister notranjih zadev Beulé izreče, da se mu je to zdélo potrebno, ker je list zastopal socijalistične namere, ter pravi, da bode vlada mislila, katero je sprejela od narodne skupščine, tudi zanaprej nadaljevala. Na to bere Gambetta neko okrožnico, katero je pisal Beulé vsem prefektom, v katerem jim naroča, da naj pozvejo, kateri listi so konservativni, ali bi utegnili postati. Dalje tudi, da naj pozvejo, koliko naročnikov ima kateri list, kateri bi bil pripravljen, sprejeti vladno podporo, itd. Minister naroča prefektom, da naj strežejo listom z noticami, ter organizirajo tiskovno policijo. Gambetta vpraša, če je okrožnica avtentična. Minister notranjih zadev prevzame odgovornost, ter pravi, da mora vlada paziti na liste, a podkupovati jih ne misli. Poslanec Christophle nasvetuje na to, da naj zbor-

nica grajo izreče vladi zaradi te okrožnice, a predlog je bil zavržen s 369 glasovi proti 315.

Španjsko ministerstvo se nij moglo zediniti o financijelnih vprašanjih, ter je odstopilo. Kortesi so vsled tega v torek ponoči sklepali, komu da izroče novo ministerstvo sestaviti.

Nemški državni zbor bode zboroval še do 28. t. m., potem bode odložen do jeseni. Dovršiti bi moral tačas še državni proračun, tiskovno postavbo, in postavbo o izdavanju papirnatega denarja. Za novo vojaško postavbo se še ne ve, kedaj bode predložena zboru, ker je cesar Viljem sedaj bolan, in se Bismark zaradi tega nij mogel pomeniti z njim. Enako je tudi s postavbo o novi uredbi Elzasa in Lotaringije. Predložila se bode zboru najbrže v jeseni, ker bode vlada onda že videla, kakošen vtis bo napravil na Alzasijance konec pruske okupacije na Francoskem. Dežela bode volila baje 15 poslancev v nemški državni zbor. Volilno pravo pa imajo samo tisti, ki izrečejo, da ostanejo v deželi, in ne drže s Francozi. Po tem takem bi bilo mogoče, da pridejo Alzasijanci že v sedanji nemški državni zbor, ker provizorij trpi le do 1. januarija, a vrjetno nij, ker se ne ve, če bodo hteli voliti, in če se provizorij zopet ne podaljša. Sicer pa bi vlada rada predložila sedanjemu zboru vojaško postavbo, ker od njega upa vse doseči. Pri razpravi o državnem budgetu je veljavni poslanec Richter hudo grajal vlado zaradi vednega povišanja stroškov za vojsko in brodovje. Tako je letos izdala 143 mil. tolarjev več, nego je bilo v proračunu. Za brodovje je zahtevala 70 milijonov, a sedaj jih je izdala že 140, samo Wilhelmshafen z dotičnimi napravami, za katere so bili stroški preračunjeni na 9 milijonov, stane sedaj že čez 38 mil. tolarjev, in vendar še nij konca! Sploh se zahteva vsako leto več, in kmalu se bode začelo nakladati davkoplačevalcem.

Potovanje cesarja Viljema k dunajski svetovni razstavi je zaradi njegove boleznin za sedaj odloženo. Krepki stavec je oslabil, in zdravniki so mu vse delo prepovedali. Če se ozdravi, pride neki pozneje v gasteinske toplice.

Dopisi.

Iz Idrije 10. junija. [Izv. dopis.] (Županski stol.) Strašno teško pričakuje gosp. Perlič županskega stola. Zdaj je stanoval pod gorami, od zdaj naprej pa češ, ker bom župan, bi bilo pa preveč „gmejn“, ko bi ostal še dalje tu v stanovanju. Tedaj se bodem že enkrat preselil o sv. — blizu

sama vidi dosti potov, — kadar pride mimo njenega doma, in da tudi sleherno nedeljo pride v cerkvo molit in da prijazno pogleda vsakega, da je poleg vsega drugega tudi ljubeznjiv gospod. Akakij Akakjevič je poslušal to pripovedanje in žalosten odšel v svojo sobo; kaka mu je bila noč, premišljanje o tem prepuščamo tistim, kateri si mogó nekoliko misliti v njegovih okoliščinah.

Dosti zgodaj je bil odšel k velikemu komisarju, a dejali so mu, da spi; prišel je ob desetih, pa zopet so dejali: „spi;“ prišel je ob enajstih, pa dejali so mu: „nij doma gospoda pooblaščenca;“ prišel je ob obedu, ali pisarji v vstopnici ga nikakor niso pustili dalje in hoteli so vsakako izvedeti, zakaj je prišel in kaj se je zgodilo, tako, da je Akakiju Akakjeviču prvi pot njegove žive dni zljubilo se, ka pokaže svojo srčnost; dejal jim je ostro, da mora osobno govoriti z velikim komisarjem, da ne smejo biti drzoviti, ter braniti mu pravične stopinje k njemu; da je prišel iz uradnije zbog ce-

rekel mu je, naj raji, nego da nevspešno kriči, zjutraj ide k policijskemu pooblaščenecu, da poizvé, kedo je vzel mu plašč. Akakij Akakjevič pribeži domov do céla v neredu: lasje, ki jih je še, pa nemnožno število imel na sencih in nad zatilnikom, lasje so bili vsi razmršeni; bok, prsi in hlače so bile vse snežene. Ko je njegova stara gospodinja bila začula čudoviti ropot na vrata, po bliskovo je šinila iz svoje postelje in samo v enem čizmu tekla odpret vrata, — in sramežljivo je na prsih z roko držala košuljo; ali ko je bila odprla, prestrašila se je in stopila nazaj, ker je bila zagledala Akakija Akakjeviča, kakov je. Ko pa je bil povédal jej, kaj se je zgodilo, sklenila je roci in rekla: da mora iti kar k velikemu komisarju, njih komisar bi ga utegnil le pogovoriti, veliko bi mu obljubil, potlé pa obotavljal se, ali bilo bi najboljšje, da bi takój šel k velikemu pooblaščenecu; da je sama znana z njim, ker Ana Čuhonka, ki je popreje bila njena kuharica, služi pri njem za pestinjo; da ga

„kurjega vrha“. Gori bode vse bolj „nobel“ za me kot župana, kajti po mestu bom gledal, in videl vse, kako in kaj se godi, ali še evilijo kaj zvonovi pri sv. Trojici itd. Ko je izvedel zadnjič, da je pohvaljen v „Slov. Narodu“, se je hudo razkačil in se zjezil nad našim časnikom, ker mu je resnično povedal, da namreč on, Perlič, nij sposoben za župana, ter da mesto Idrija ima dovolj tacih mož, ki več razumejo nego on. Posebna agitatorja sta gg. Lipold in Onderka. Ona dva zaslužita srebrno svetinjo za nemškutarsko agitiranje, katero sta dolgo časa pripravljala. G. Lipold bi rad izvedel, kdo piše v časnike? Jaz bi pa rad izvedel, kako je s tistimi nekimi 20 goldinarji, že veste gg. Za kaj se je izplačal tisti denar? Komu? Ste-li rekli: nobenemu nič o tem povedati? Gosp. Perlič, no!

Iz Trsta 11. junija. [Izv. dop.] Po mestu se ne čuje drugega, nego o nesrečni tomboli. To je dnevna govorica. Vedno več se čuje v poškodovanji, tako da je v zadnjem dopisu omenjeno število naraslo na čez 200. Veliko pa jih je tudi ranjenih, za katere se le v družbenih krogih zna. Kako da se je ta reč prouzročila, to se še dobro ne more izvedeti. Le to je znano, da je nek mornar z nekim gospodom majhen boj imel. Omenjeni gospod je baje Lah, ki je prišel v Trst svojo rokodelstvo, to je tatvino prakticirat. Pri enakih prilikah pridrevi se iz bližnje Italije najostudnejši druhal vsakega stanu. Nekateri potem tukaj ostanejo, drugi se vračajo s polnimi žepi novcev. Ostali pajdaši so dobro hranjeni po kotih starega mesta, ki že od nekaj zaradi prebivalcev tistega oddelka slove. Odkar je nova policijska straža, so hvala bogu nekaj počistili, kajti pred nj prešel noben teden brez umora, in kronika ubijalstva se je le od tam bilježila.

V Trstu živi veliko tisoč Italijanov in še vedno se naseljujejo sem, mestno starešinstvo to z veseljem in rado vidi, da se mu sinovi Italije množe, kajti vsak je dobro sprejet in dobi tudi dobro službo. Neizmerno veliko služeb ima magistrat na eni stirjaški milji na razpolaganje. Pri vrtih, gozdih, plinu, pri svoji straži, v uradih in povsod so samo ljudje iz obljubljenе laške dežele. Ti zmirom delajo propagando za nedovršeno Italijo. Domačin je v teh službah le bela vrana. In če

sarskih zadev, in če jih zatoži, da bodo čutili. Pisarji se nijso upali ničesar reči tem besedam: eden njih je šel poklicat komisarja. Komisar je nekako nenavadno čudovito sprejel vest o ukradenem plašči. Ne da bi bil svojo pozornost obrnil na glavnost tega izvestja, temuč jel je Akakija Akakjeviča povpraševati, zakaj je tako pozno šel domov in ali nij bil pod kako nepoštено streho, s čemer je Akakija Akakjeviča do čela zmotil, da je izpred njega odšel, pa nij znal, ali se kaj zgodi ali ne o tem, da bi plašč zopet dobil. Vès ta dan ga nij bilo v pisalnico (edin tak prégrešek vse njegove žive dni); drugega dnó je prišel v-a-njo vès bled in v svojem starem, še žalostnejšem kaputu. Vest o ukradenem plašči, da-si so tudi nekateri uradniki bili taki, ka nijso zabili posmehovati se Akakiju Akakjeviču, ta vest je vendar-le ganila marsikaterega. Odločili so precéj bili zbirko zá-nj, ali nabrali so le nekaj malega, ker so bili uže sicer iznebili se novcev: dali so jih vodji za podobo in naročili se na nekovo knjigo

se kdo najde, gotovo je najhujši odpadnik in zagrizen lahon. V sodbah deželne sodnije se vedno nahajajo imena Lahov bog ve kje iz Abruz. Pot je oglajena in zveza med Trstom in Italijo se utrjuje s tem, da pošilja naše mestno starešinstvo pri vsaki priliki denarja za to in ono podporo v Italijo.

V seji 9. t. m. je na pr. med drugimi predlogi tudi na vrsto prišel nasvet bibliotekarja magistratove bukvarnice: naj bi se vzeli iz bukvarnice rokopisi slavnega Petrarke, in naj bi se poslali v Padovo, kjer bo de letoš petstoletnica rojstva pesnika Petrarke. Omenjene rokopise je kupil Dr. Rossi, ki je več let v Benetkah živel in jih ob času prekucij v svojo last dobil, ter preselivši se v Trst več teh reči sam izdal. V oporoki pa je volil te rokopise v omenjeno mestno bukvarnico s pogodbo, da se ne smejo nikdar iz bukvarnice dati. A kaj so našemu magistratu želje ranjeih testatorjev mar! Vnela se je huda debata. Okoličanski poslanec Burgstaller (sicer lahon) se je temu predlogu ostro nasproti postavil, grajal tak predlog in se sklicaval na oporoko pokojnega. To da v taborji Italianissimov se je smodnik vnel, hudo so pobijali vsako besedo ter predlog odobrili. Koncem je bilo skleneno, da se rokopisi v Italijo dajo. Dr. Hortis, neka ničla, pa dobi celih 1000 gld., da gre v Padovo na uro gledat. Takih dogodjajev bi lahko mnogo naštel. A že iz tega se spozna značaj našega mestnega starešinstva.

Iz podjunske doline na Koroškem 8. junija. [Izv. dopis.] Vsi smo o svojem času pozdravljali vest, da se je osnoval vseslovenski volilni odbor v Ljubljani, in zasijalo je nam upanje, da se po združeni sili morda zdaj tudi nam slabi stan zboljša; vse je kazalo, da bode vladala najlepša složnost. — A kako je nas prestrašil dopis iz Celovca v št. 126. „Slov. Naroda“, kjer dopisnik poveda o nekem čudnem „proglasu“ v „Novicah“, iz česar — akoravno malo temno — se je vendar dalo sklepati, da je morala „Trdnjava“ nekako nesložno zasukniti!

Ker „Novic“ nemam, nijsem mislil, da se mi stvar vseskozi razjasni; a reši me iz te zadrege „Kärntner Blatt“ od 5. junija št. 23., kateri ima, če ne popolno prestavo, vsaj jedro, mislim, Novičnega „proglasa.“

vsled želje prvostojnikove, ki je bil prijatelj pisateljem. Eden njih je sè zgol sočutja do Akakija Akakjeviča sklenil, da mu pomore vsaj z dobrim nasvetom, ter je odsvetoval mu, naj ne ide h komisarju, zato ne, ker bi se utegnulo pripetiti, da bi pooblaščenec hotel prikupiti se prvostojnikom, ter tako ali tako našel plašč, pa bi vendar-le ostal v policiji, ko bi ne bilo mogoče po zakonu dokazati, da je njegov. Ali najuspešnejše bi bilo, da bi se zaupal kakej z namenitejšej osobi, da znamenitejša osoba le z enim dopisom na zadevno mesto lahko vredi vse potrebno. Kaj je maral Akakij Akakjevič: sklenil je, da pojde k znamenitejšej osobi. Kak urad je oskrbljala ta znamenitejša osoba, to je doslé še zmirom skrivno. Dostije, da znamo, da je ta znamenitejša osoba nedavno poznamenitila se, poprej je bila neznamenita osoba. Sicer pa njé urad nij bil mej znamenitimi uradi v primeri drugim še znamenitejšim.

(Dalje prih.)

Naj prvo mora vsakemu omikanemu Slovenceu hudo deti, da se tako rekoč v imenu koroških Slovencev žali centralni odbor in drugič, da se tukaj kaže svetu nekak razpor med odboroma, akoravno dozdej še ne moremo verjeti, da bi bil v resnici, ker nij lahko misliti, da je ta proglas strogo od Trdnjavinega celega odbora. Vsaj jaz — kolikor odbornike poznam — bi skoro kaj staviti hotel, da tri petine izmed odbora tako škodljivemu proglasu nijso mogle pritrditi in se s tem kot orodje dati za porabo kaki ljubljanski kliki, ampak ravno nasprotno; spoznavajoče, da nam mora vsaka pomoč — bodisi od katere koli strani — hasniti, so mogle biti vesele, da vsaj nijsmo več tako osamljeni pri naši narodni borbi. Vsaj se je društvo tudi pri osnovi centralnega odbora v razgovor spustilo. Menda v resnici vendar nij nič hudega! Samo škoda je, če se pripravi s tem proglasom kako tajno veselje našim mnogobrojnim nemškutarjem.

Ko bi bilo na tem res količkaj verjetnega, da „Trdnjava“ neče cent. odbora, ne vem, kaj je nam misliti! Vsakdo si sme staviti vprašanje: Je li „Trdnjava“ res tako močna, da opravi sama vse srečno? Če ne do zdaj, kako spravi prihodnjič svoje kandidate skozi? In če jih ne, kateri narodnjak je ne bode preklinjal, ker je ošabno protestirala proti „komandi“, katera vendar nij „komanda“, ampak zgol narodno požrtvalno delovanje za kandidata, ki smo njiju mi sami izbrali si? Pač bi bila to res ošabnost ter smeha in še bolj pomilovanja vredna ozkosrčnost! Piše se seveda lahko, da društvo samo vse opravi, da ima že najboljšo rodoljube po vseh okrajih razstavljene na straži; a če se pomisli, koliko je teh rodoljubov pri nas, da jih je še vselej premalo bilo in da jih bode zlasti zdaj premalo, tako je pač opravičeno, da se Vaš dopisnik čudi.

Naše ljudstvo je potrebno poduka, da razume važnost volitev in da se bode vedelo vesti v kritičnih trenutkih. Kaj bi mogla „Trdnjava“ sama ljudstvu podati!... Po priporočbi kupil si je kmet v Celovci „politični katekizem“, pravi pa, da ga čisto nič ne razume. A zdaj se vsakdo veseli na prvo številko „političnih listov“, katere dobi za stonj, posebno pa, ker ga bodo ti zaporedoma do volitev izhajajoči listi vedno bolj seznanjali z njegovo nalogo. „Trdnjava“ takih žrtev nikoli ne more prinašati.

Gospoda! pri nas se dozdej nij poznal kak razpor v narodnem taboru, torej ne provocirajte ga o času, ko je nam naj večje sloge treba!

Iz Budim - Pešte 10. junija [Izv. dop.] Naši opozicijski listi, poimenci „Magyar Politika“ in „Hon“, zlasti pa Lonyayeva „Reforma“ pišejo proti noveji nagodbi s Hrvati. V naši kraljevinski deputaciji je pa posebno Kalman Tisza, kateri odločno in odvažno proti njej dela. Deakovski in sploh vladni listi so pa precej rezervirani postali. To je zadnji pritisek na Hrvate pred podpisovanjem nove nagodbe. Uplivu tega pritiska tudi izbeči ne bodo mogli. Njih kralj. deputacija sestoji iz šest udov narodne, in iz šest udov magjaronske stranke. To je uzrok da, ona ne more odvažneje nasproti naši kralj. deputaciji svoje zahteve terjati. Sloga v hrv. kralj. deputaciji je samo navidezna, to vedo

naši državniki, ter se iz te notranje njene nesloge okorišče vajo. Narodni udje hrv. kralj. deputacije so bili v vednem strahu, da ne bi njih magjaronski soudje kakšen separaten votum naše depulaciji predložili. To se sicer nij storilo, pa stalo je to hrv. narodnjake mnogo... „Pester Lojd“ piše, da se vlada na Hrvatskem tako dolgo ne bo premenila, dokler hrv. sabor nove nagodbe ne potrdi. Hrvatski narodnjaki pa nasprotno pretijjo, da bo narodnjaška večina hrvatskega sabora samo onda novo nagodbo potrdila, če mu jo bo vlada predložila, v katero bo záupanje imela. Kdo bo o tem vprašanji popustil? — Enaka kontroverza vlada baje glede finančnega vprašanja: naši nude Hrvatom 45% faktično vplačane državnega davka, Hrvati pa zahtevajo 45% odmerjenega letnega davka brez obzira na to ali je vplačan ali na dolgu. Kako se bo to kompiliralo? Preden bo pa pričujoči dopis natisnjen, bo brž ko ne nova nagodba že končno sklopljena.

O grofu Jankoviči se čuje, da je ponujeno banstvo odločno odbil. Razlog je baje ta, da po njegovem mnenju tudi nova nagodba še ne bo politične zadeve na Hrvatskem v normalni kolotek navodila.

Ravno čujem, da je nagodba formalno sklopljena.

Iz Belgrada 8. junija [Izv. dop.] Ko ta list v roke dobite, praznujemo pri nas po pravoslavji „dúhovske praznike“ in se domišljamo strašne nesreče, ki je na ta dan zadela Srbijo pred 5 leti, ko so namreč v Topčideru lopovske roke ubile velikega rođoljuba kneza Obrenovića III. Tudi letos naše novine ta spomin praznujejo.

Javil sem vam zadnjič, da je denarna kriza svoje valove od Dunaja preko Pešte razlila noter do nas v Belgrad. Res je stiska med trgovci od dne do dne večja. Naša narodna vlada je temu na pomoč prihitela in finančni minister je predvčeranjem dal „Beogradskomu kreditnomu zavodu“ 20.000 dukatov na razpoložanje. To je med našimi trgovci prijetni vtis naredilo.

Naš novi minister za prosveto g. Novakovič se vrlo trudi zboljšati in zmnožiti naše šole. Zlasti srednje šole, ki pri nas ne veđjajo še bog ve kaj, hoče zboljšati. V tem smislu je razposlal 30. maja dopis na vse ravnatelje gimnazij, realk in polugimnazij.

Domače stvari.

— (G. dr. V. Zarnik) je z listom od 11. t. m. predsedniku banke „Slovenije“, knezu Salm-u naznanil, da izstopa iz opravilnega sveta in iz ravnateljstva imenovane banke. — Njegovo službovanje pri banki neha koncem tega meseca. — Oba mesta sta bila dr. Zarniku po pravilih do konca maja 1874. leta zagotovljena.

— („Poštno društvo za Kranjsko in Primorsko“) bode imelo 30. junija t. l. zjutraj ob 10. uri pri „Slonu“ v Ljub-

ljani svoj prvi občni zbor. Gospodje društveni odborniki obeh dežel se uljudno vabijo, da se zavoljo naprave dnevnega reda že 29. junija ob 10. uri dopoldne pri „Slonu“ zbirajo. — Tisti poštni uradniki pa, ki zavoljo družbenih opravil k občnemu zboru osobno ne morejo priti, naj se po oblastenih nadomestijo, ali polnovlastje v obliki lista brez koleka društvenemu predsedniku na Fužine (Weissenfels) pošljejo. — Predsedništvo se je zavolj znižane vožnje po železnici pri ravnateljstvu železničnem oglasilo, in obiskovalci zbora naj se o pravem času obrnejo na društveno predsedništvo za potrdne liste.

— (Gosp. K. Reuter) je od ustavovernega okrajnega volilnega odbora v Mariboru proglašen za kandidata v državni zbor. Tudi ustavoverci v Ptuj, Ormuži, Ljutomeru, Marenbergu in Slovenskem gradci so za njegovo kandidaturo. In Frice Brandstetter? kdo pa se bode njega usmilil? Neki dunajski list ve pripovedovati, da je jeza med Friceštom in Reuter-jem tako huda, da je prvi poslednjega za dvoboj pozval in sta se res oba junaka bila v neki hosti blizu Gradca. Mi ne dvomimo o korajži Brandstetterjevi, da si je s svojim kolegom Seidlom šel pred vojsko v pokoj, da je le weit weg vom Schuss — da bi pa njegov pogum segal do dvoboja — tega ne veruje živa duša.

— (V Rogateci) na Štajerskem se je okrajni odbor po novih volitvah okrajnega zastopa konstituiral. Izvoljeni so: za načelnika g. Šimen Praprotnik, c. kr. okrajni sodnik, za odbornike gg. J. Krisper, zupan rogački, dr. J. Schüller v Slatini, dr. Friderik Gočer v Kostrivnici, Anton Ogrizek, zupan v Slatini, Janez Žurman, zupan sv. Trojiški, in Anton Vele, zupan donačke gore.

— (Požari.) Iz Konjic na Slovenskem Štajerskem se nam piše 12. junija: Te dni je v naši okolici na dveh krajih gorelo. V nedeljo 8. t. m. ob 2. uri po noči je pogorela žaga g. Vrečka. Ogenj se je tako naglo širil, da se je komaj rešil mojster, ki je v izbi spal in bil tako silen, da so z vodo

napolnjeni žlebi začeli goret. K sreči je prišla o pravem času pomoč in se je ogenj ogasil predno so se vžgale zraven žage nakopičena drva. — Isti dan ob 10ih zvečer je tudi knez Windisch-Graz-ova baraka na lukanjski cesti pogorela. Ogenj so menda drvarji sami zakrivali.

— (Slovensko gledališče.) Predstava 11. t. m. v prid „Narodnega doma“ v Novem mestu nij bila tako dobro obiskovana, kakor bi bili želeli z ozirom na dobrodelni namen. O igri „Na kmetih“ se ne da dosti povedati. Igralci so se trudili s svojimi nalogami, kar je občinstvo z živahnim ploskanjem priznavalo.

— (Gosp. dr. Keesbacher) je imenovan za c. kr. hišnega zdravnika v cigarni fabriki z letno plačo 700 gold. Ker je mož tudi c. kr. sanitetni referent pri deželni vladi, zedini zdaj v svoji osobi dve cesarski službi. Vsakako čudno!

— (Utopljenici.) Dne 2. junija je tri leta staro dete Marija Kavčič v Brekovčah, logaškega okraja, ko je detetova mati spala, odšlo iz stanovanja in je letelo k bližnjemu potoku, in hotelo, kakor se sluti, čez obro v hišo posestnika Gantarja iti, pa je palo raz obrv v potok, valovi so ga 500 do 600 korakov daleč zanesli in stoprv 3. t. m. popoldne sta posestnika Jakob Petrič in Franc Selak je iz vode potegnili mrtvo. — Druga enaka nesreča se je zgodila 3. t. m. v Selu logaškega okraja. Med tem, ko je kočarica Kršišnik drva cepila, se je oddaljilo skrivaj njeno 1¹/₄ leta staro dete Valentin Kršišnik in je šlo proti 30 korakov od hiše oddaljeni Zori, je palo v potok in je bilo od valov 900 stopinj daleč zanešeno in od Tereze Kristan iz imenovane vode mrtvo izlečeno. Oba v tem potoku utopljena otroka je sodnija preiskala. „Laib. Ztg.“

Izjava.

„Naznanim, da jaz pisatelj dopisa iz Slovenske Bistrice v številki 127, dne 5. junija 1873, tičnega se nove ceste do južne železnice, zabave in ravnanja tukajšnjih feuerwehristov itd. nijsem.“
V Slov. Bistrici, 10. junija 1873.

Matej Bežan,
bilježniški uradnik.

Razglas ljubljanske hranilnice.

Društvo kranjske hranilnice je v občnem zboru 20. februarja 1873 dovolilo 1200 gold. v pripomoč nepremožnim obrtnikom, ki želé svetovno razstavo na Dunaji obiskati.

Vsled tega se bode podelilo 20 štipendij, vsaka po 60 gold.

Dotične prošnje, od županije potrjene, naj se oddajo do 30. junija t. l. ravnateljstvu hranilnice.

Pri podelitvi se bode posebno na iste prosilce oziralo, kateri kaki hvalevredni vspeh, ki so ga v svoji obrtniji dosegli, in svoje vednosti dokažejo. Ako je prosilec veleslavni deželni odbor ali slavna mestna županija ljubljanska enako štipendijo podelila, naj to v prošnji omeni. (157)

Ravnateljstvo kranjske hranilnice

v Ljubljani 10. junija 1873.

Tujci.

11. junija.

Evropa: Endtsman, Vulican iz Dunaja. — Potočnik iz Kroke. —
Pri Elefantu: Strucelj iz Trna. — Sneiderhen iz Medina. — Grümhut iz Gradca. — Gutenfeld iz Dunaja. — Hess iz Višnjegore. — Pagliaruzi iz Novega mesta. — Gospa Žurkalek in hči iz Reke.
Pri Maliči: Car Bat s sinom iz Trsta. — Gebič, Kaufer iz Dunaja. — Merlak iz Štajerskega. — Oberhauser iz Johberga. — Garceta z bratom iz Rovereda. — Obreza z gospo iz Cirknice.
Pri Zamorel: Gepsz z gospo, Gregorin iz Ljubljane.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—64)

Pričuječe ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.